

Секція: Бухгалтерський облік, аналіз і аудит

Овчарова Н.В.

к.е.н., старший викладач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

м. Суми, Україна

БУХГАЛТЕРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Важливе місце в розвитку підприємства, як складної динамічної системи, займає вартість підприємства. Показник вартості підприємства це основний показник, який дозволяє реалізувати інтереси всіх зацікавлених в результатах діяльності підприємства осіб оскільки він є комплексною характеристикою стану його діяльності, що враховує фінансові параметри, економічну ефективність та очікувані перспективи його розвитку, виступає орієнтиром, з яким власники та управлінський персонал узгоджують свої рішення.

Система управління вартістю підприємства передбачає використання сукупності методів, прийомів, способів та системи показників для оцінки вартості підприємства та здійснення подальшого впливу на неї, яка ґрунтується на інформації про різні аспекти його функціонування.

Базовим джерелом інформації для системи управління є система бухгалтерського обліку, що в подальшому знаходить свої відображення в фінансовій звітності підприємства. Оцінка є основним елементом бухгалтерського обліку, який дає змогу отримати інформацію про майно підприємства, його зобов'язання. Саме за допомогою оцінки бухгалтерський облік реалізує свою здатність до тлумачення інформації, перетворюючи вхідний потік у певну структуровану сукупність даних.

На сьогодні більшість вітчизняних підприємств оцінюють активи та

зобов'язання використовуючи загальні методичні підходи визначенні відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, які регулюють той чи інший об'єкт оцінки.

У процесі історичного розвитку бухгалтерської науки, розширення сфери застосування облікової інформації, збільшення можливостей самого обліку розуміння та значимість самої оцінки постійно змінювалися.

У зв'язку з переходом до умов ринку, розширенням та ускладненням зовнішнього середовища підприємства бухгалтерська інформація не може стовідсотково забезпечити інформаційні потреби користувачів. Значні труднощі при побудові системи бухгалтерського обліку, орієнтованої на забезпечення процесів формування та управління вартістю підприємства, обумовлені, множинністю підходів до розуміння вартості підприємства як економічної категорії (як понесених витрат, як ціни чи як цінності).

Однак, зважаючи на надійність та достовірність бухгалтерської інформації, історично сформовану технологію обробки облікових даних, її роль в управлінні, на відміну від інших видів інформації, залишається визначальною.

Необхідність в підвищенні якості облікової інформації спрямованої на забезпечення зростаючих потреб користувачів в аспектах управління вартістю підприємства обумовлює поступове переведення національних систем обліку на міжнародні стандарти, де домінують підходи до оцінки за справедливою вартістю.

Подальше використання міжнародних стандартів сприятиме удосконаленню методології облікової оцінки факторів генерування та руйнування вартості підприємства, обумовить модифікацію принципів бухгалтерського обліку відповідно до вимог, що висуваються до бухгалтерського обліку системою формування та управління вартістю підприємства.

В першу чергу мова йде про необхідність визначення реальної ринкової вартості активів та зобов'язань, що найбільш повно відповідає потребам управління вартістю підприємства.

Для оцінки вартості підприємства, залежно від наявної інформації про об'єкт оцінювання, можуть використовуватись різні підходи та методи, спрямовані на задоволення потреб різних груп користувачів інформації про вартість. В результаті поступового розвитку сфери професійних знань були сформовані базові підходи до оцінки вартості підприємства (затратний, дохідний, ринковий), які покладені в основу процедур оцінки вартості. Саме на вибір цих підходів до оцінки справедливої вартості акцентує МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості», який також вимагає перегляду ринків для виявлення основних (або найвигідніших), аналізу найкращого і найефективнішого способу використання нефінансових активів, вибору найрелевантніших вихідних даних і методів оцінки.

Система даних бухгалтерського обліку повинна бути спрямована на врахування факторів генерування та руйнування окремих об'єктів оцінки вартості. Враховуючи, що фактори досить різноманітні підприємства повинні використовувати різні системи інформаційного забезпечення (бухгалтерський, управлінський, стратегічний облік тощо) управління вартістю підприємства, які передбачають застосування різних підходів до виявлення факторів вартості підприємства.

Отже, використання методологічних засад визначених міжнародними стандартами надасть змогу вдосконалити принципи бухгалтерського обліку відповідно до вимог, що висуваються системою формування та управління вартістю підприємства. В той же час існування варіативних підходів до розуміння вартості значно розширює предметну область досліджень в сфері облікового забезпечення управління вартістю підприємства та передбачає доповнення класичних форм фінансової звітності іншими показниками фінансового та нефінансового характеру про фактори, що впливають на створення вартості підприємства але, на сьогодні, залишаються поза системою бухгалтерського обліку.

Овчарова, Н.В. Бухгалтерське забезпечення системи управління вартістю підприємства [Текст] / Н.В. Овчарова // Соціально-економічні та правові основи сучасної держави в контексті глобалізації : збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції (25-26 лютого 2015 р.). – К. : АЦ «Нова економіка», 2015 – С. 66-68.